

Forskning, bildning och debatt

Tips ur Arkiv förlags utgivning
för dig som undervisar i

VÅRDÄMNINGEN

Arkiv

Varsågod!

Sedan 1974 har vi på Arkiv förlag publicerat akademisk facklitteratur inom samhällsvetenskap och humaniora. Vi ger ut både ny svensk och internationell forskning och tidlösa klassiker.

Många av våra titlar är redan uppskattad kurslitteratur vid universitet och högskolor runt om i Sverige. I den här katalogen presenterar vi några böcker som vi tror särskilt kan intressera dig som undervisar i **VÅRDÄMNEN**. Det är forskning, bildning och debatt som fördjupar och utmanar studenternas möte med sitt ämne, fält och framtida yrkesliv.

Böckerna finns att beställa i bokhandeln eller direkt från förlaget. Behöver du ett lärarexemplar inför en specifik kurs är det bara att höra av dig. Hela vår utgivning finns på vår hemsida

[ARKIV.NU](https://arkiv.nu)

och fler tips för angränsande och andra ämnen hittar du på

[ARKIV.NU/FOR-LARARE/](https://arkiv.nu/for-larare/)

Arkiv förlag
Box 1559 · 221 01 Lund
BESÖK Stora Gråbrödersgatan 17a
046-13 39 20 · arkiv@arkiv.nu

ANNEMARIE MOL

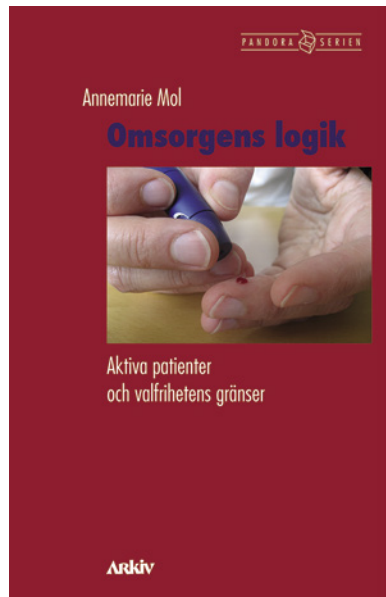
Omsorgens logik

*Aktiva patienter
och valfrihetens gränser*

Vad är god vård? I denna innovativa bok argumenterar filosofen Annemarie Mol på ett övertygande sätt mot tanken att fler valmöjligheter för patienten nödvändigtvis leder till bättre hälsovård. God vård växer snarare fram ur ett fortlöpande samarbete mellan patient och vårdgivare för att anpassa kunskap och teknik till sjuka kroppar och komplexa liv.

Mol kallar detta sätt att se på vården för ”omsorgens logik” och ställer det mot ”vallogiken” i en rad upplysande och konkreta resonemang. Vallogiken innebär att den vårdsökande behandlas som en kund eller medborgare, men Mol visar att detta undergräver tankesätt och handlingsmönster som är helt avgörande för att skapa god hälsovård. Med hjälp av en detaljerad studie av diabetesmottagningar och diabetikers egenvård visar hon på den kombination av flexibilitet, närhet och ihärdighet som ligger bakom omsorgens logik.

Omsorgens logik är en viktig bok för alla som är intresserade av vårdens teori och praktik, för vårdpersonal, patientorganisationer och dem som administrerar och fattar politiska beslut som berör medicinsk vård och omsorg.

Översättning: Sven-Erik Torhell
152 sidor, aktuell upplaga 2011
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242343

Originalets titel:
*De logica van het zorgen.
Actieve patienten en de grenzen
van het kiezen*
ursprungligen utgiven 2006

378 sidor, aktuell upplaga 2020
Mjukband
ISBN: 9789179243531

ELIN BOMMENEL

Sockerförsöket

*Kariesexperimenten 1943–1960
på Vipeholms sjukhus för sinnesslöa*

År 1942 hade 99,99 procent av Sveriges värnpliktiga karies. Den 1938 införda folktandvården dignade under arbetsbördan att laga och dra ut svenska folkets illa anfrätta tänder.

Mot den bakgrunden fick Medicinalstyrelsen i uppdrag av regeringen att klargöra orsakerna till karies. På Vipeholms statliga sjukhus för obildbara sinnesslöa experimenterade man därför mellan 1945 och 1955 på patienterna. De blev föremål för ömsom förebyggande och ömsom kariesprovocerande faktorer och svensk industri ställde upp med vitaminer, mineraler, kola och choklad.

Elin Bommenel undersöker detta gränsland mellan forskning, industri, vård och politik, med fokus på forskningsprocessen. Hon följer experimenten på Vipeholm fram till Medicinalstyrelsens stora upplysningskampanj 1957 och den statliga utredning som 1960 skulle omdefiniera folktandvårdens mål från lagande till förebyggande arbete.

Elin Bommenels uppmärksammade bok publicerades ursprungligen 2006 och har haft stor del i att sprida kunskapen om dessa numera ökända medicinska experiment.

MICHEL FOUCAULT

*Vansinnets historia under
den klassiska epoken*

Michel Foucault (1926–84) är genom sina framställningar av vansinnets, fångelsets och sexualitetens historia en central gestalt i den europeiska intellektuella diskussionen. Ingen kan undfly Foucault, oavsett vad man på förhand tror sig veta om honom.

Foucaults första stora arbete var just *Vansinnets historia* och här visar han hur vår uppfattning om vad som är vansinne och vad som är "normalt" har förändrats över tid, liksom samhällets sätt att hantera vansinnet i olika institutioner. Foucault sammanbinder dessa förändringar med de grundläggande civilisationsuppfattningar som format det europeiska tänkandet sedan medeltiden.

Sociologen och forskaren i socialt arbete Sune Sunesson ger i sin inledning en insiktsfull presentation av Foucaults verk och intellektuella utveckling.

I *Vansinnets historia* ges exempel på vad som en gång ansågs vara prima, avancerad läkarvetenskap, men som nu framstår som mycket främmande och egendomligt ... Det är naturligtvis nästa tanke Foucault vill få oss att tänka. Hur vettlös och barbarisk är vår egen tids vetenskap? Hur kommer argumenten för vår tids insparningar att framstå för våra barnbarnsbarn?

Ur Sune Sunessons inledning

Moderna klassiker

Michel Foucault

Vansinnets historia
under den klassiska epoken

Arkiv förlag

Översättning: Carl G. Liungman
332 sidor, aktuell upplaga 2010
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242268

Originallets titel:
Folie et déraison.

Histoire de la folie à l'âge classique
ursprungligen utgiven 1961

Arkiv

Björn Johnson

Nils Bejerot och den svenska narkotikapolitiken

200 sidor, aktuell upplaga 2021
Trådbundet danskt band
ISBN: 9789179243616

Se också Björn Johnsons avslöjande analys av vad som kan hända när den socialpolitiska debatten förs utifrån bristfälligt faktaunderlag i boken *Kampen om sjukfrånvaron*
ISBN: 9789179242251

BJÖRN JOHNSON

Nils Bejerot och den svenska narkotikapolitiken

Han har kallats den svenska narkotikapolitikens fader. Under flera decennier spelade han en nyckelroll i den narkotikapolitiska debatten. Läkaren och forskaren Nils Bejerot väckte starka känslor när han levde och han gör det än idag, mer än trettio år efter sin död.

I *Nils Bejerot och den svenska narkotikapolitiken* gör Björn Johnson en inträngande analys av Bejerots idéer om narkotikamissbruk och av hans narkotikapolitiska arv. Bejerot spelade en viktig roll för nolltoleranspolitikens genombrott i Sverige under 1980-talet, men var han verkligen så inflytelserik som många velat göra gällande?

Genom att pröva den frågan lyckas Johnson samtidigt att på ett kärnfullt och engagerat sätt skildra utvecklingen av detta socialpolitiska slagfält och var politiken och forskningen står idag.

Björn Johnson är statsvetare och professor i socialt arbete. Han har tjugo års erfarenhet av forskning om narkotikaproblem och narkotikapolitik.

HOWARD S. BECKER

Utanför

Avvikandets sociologi

Marijuanarökare och jazzmusiker är två av de avvikande grupper som den amerikanske sociologen Howard S. Becker studerar i den moderna klassikern *Utanför* från 1963. Med en knivskarp analys som överskrider alla subkulturella modenycker visar han hur och varför någon blir en avvikare. Därigenom kan vi också förstå hur samhällets regler skapas och tillämpas.

Becker öppnar våra ögon för att ”avvikande livsstilar” är ett mycket mer allmänt fenomen än vad vi ofta tror och hur föreställningen om att de skulle vara ”patologiska” får svåra följder för dem som stämplas som avvikare.

Denna banbrytande och lättillgängliga bok kommer att vara aktuell så länge vi definierar vissa människor, och ibland oss själva, som ”utanför”.

Howard S. Becker

Utanför

Avvikandets sociologi

Översättning: Gunnar Sandin
296 sidor, aktuell upplaga 2006
Trådbundet danskt band
ISBN: 9789179242022

Originalets titel:
*Outsiders. Studies in the sociology
of deviance*
ursprungligen utgiven 1963

230 sidor, aktuell upplaga 2011
Mjukband
ISBN: 9789179242282

MEDVERKANDE:

Anders Bergmark
Ingemar Bohlin
Karin Fernler
Hanne Foss Hansen
Claes-Fredrik Helgesson
Tommy Lundström
Olaf Rieper
Morten Sager

INGEMAR BOHLIN
& MORTEN SAGER (RED.)

Evidensens många ansikten
Evidensbaserad praktik i praktiken

I början av 1990-talet lanserades ett nytt koncept inom vården – evidensbaserad medicin. Dess grundläggande ambition var att garantera att alla behandlingsåtgärder skulle bygga på bästa tillgängliga kunskap, eller evidens. Konceptet har sedan spritt sig som en löpeld och fått fäste långt bortom medicinens fält. Men att förverkliga visionen om evidensbaserad praktik har visat sig vara mycket mer komplicerat än förväntat. Hur tillförlitliga är metoderna för att frambringa evidens? Hur kan resultaten från vetenskapliga studier överföras till meningsfulla underlag för beslut ute i praktisk verksamhet? Kan evidens verkligen ersätta professionellt omdöme?

Sådana frågor diskuteras i *Evidensens många ansikten* utifrån en rad konkreta fall. Exemplen hämtas huvudsakligen från hälso- och sjukvård, men också från socialtjänst och utbildning. Boken vänder sig till alla som undrat vad begreppen ”evidens” och ”evidensbaserad praktik” egentligen står för. Den innehåller konkreta och nyanserade diskussioner som kan vägleda blivande och verksamma praktiker inom vård, skola och omsorg. Den ger nya insikter i frågor om hur vetenskaplig kunskap kan tillämpas i professionell praktik.

BOEL BERNER

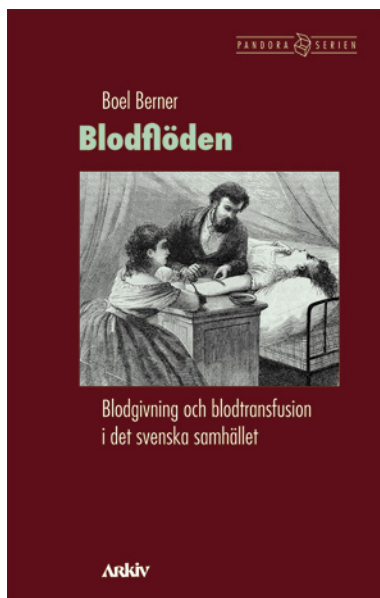
Blodflöden

*Blodgivning och blodtransfusion
i det svenska samhället*

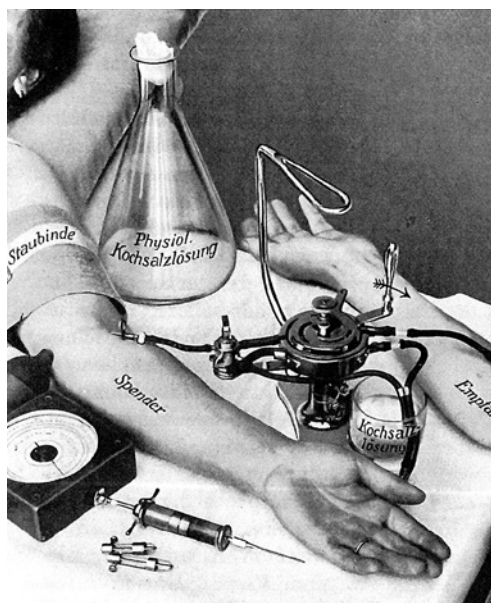
Behandling med blod är idag en rutinmässig del av medicinsk praktik. Den involverar tusentals sjukhus och blodcentraler runt om i världen, miljontals blodgivare och en internationell mångmiljardindustri som tillverkar livsnödvändiga blodprodukter. Utgångspunkten för all denna verksamhet är enskilda människors oegennyttiga givande av en del av sin kropp till andra.

Detta flöde av blod genom samhällskroppen står i centrum för Boel Berners undersökning. Hur kom läkekonsten på idén att flytta blod mellan människor? Hur blev det möjligt? Vad säger blodgivningens historia om banden mellan människor igår och idag? Vem som fått vara blodgivare, hur givandet organiserats och hur transfusionerna inordnats i ett alltmer avancerat medicinskt system analyseras skickligt och elegant utifrån samhällsvetenskaplig teori och ett unikt empiriskt material.

Boken skildrar en ofta dramatisk medicinsk praktik och dess betydelse i det svenska samhället. Vi får följa dess professionella strider och dess sociotekniska omvandlingar över tid – från 1800-talets lammbloodstransfusioner till det sena 1900-talets hantering av risken för aids genom blodtransfusion.

266 sidor, aktuell upplaga 2012
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242459

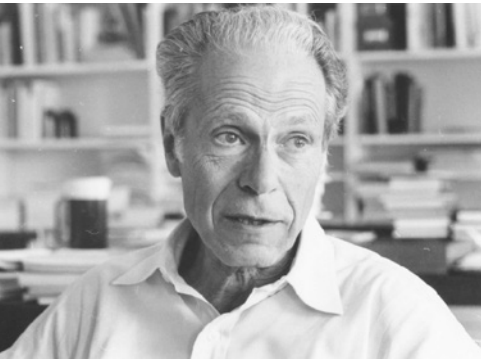
Arkiv

Moderna klassiker

Albert O. Hirschman
Sorti eller protest

Arkiv förlag

Översättning: Sten Hemmingson
& Mats Larsén
192 sidor, aktuell upplaga 2008
Trådbundet mjukband
ISBN: 9789179242138

Originalalets titel:
Exit, voice, and loyalty
ursprungligen utgiven 1970

ALBERT O. HIRSCHMAN

Sorti eller protest
En fråga om lojaliteter

Ekonomern Albert O. Hirschman (1915–2012) visar i sitt berömda arbete *Sorti eller protest* hur fruktbart det är att kontrastera sortin, protesten och lojaliteten som olika sätt att handla inom den ekonomiska, politiska och civila sfären. I företag, politiska partier, organisationer eller nationer, i bagatellartade situationer eller livsavgörande ögonblick ställs individen ibland inför valet mellan att lojalt acceptera, att säga ifrån och försöka påverka eller att ta konsekvenserna av en oacceptabel och ohållbar situation och dra sig ur spelet.

Hirschmans eleganta teori och uppslagsrika begrepp erbjuder skarpa vetenskapliga verktyg för analyser av många av samtidens frågor. Hans begrepp är lika tillämpbara på historiens stora skeenden, dess vändpunkter – Berlinmurens och Östtysklands fall – som i en analys av den skröplige åldringens utsatthet i ett hårdhänt rationaliserat vårdmaskineri. Det är inte märkligt att denna bok blivit en klassiker.

Statsvetaren Lena Agevall och sociologen Gunnar Olofsson beskriver kort Hirschmans liv och verk och diskuterar i ett förord författarens egen vidareutveckling av bokens begrepp och tematik.

GÖRAN THERBORN

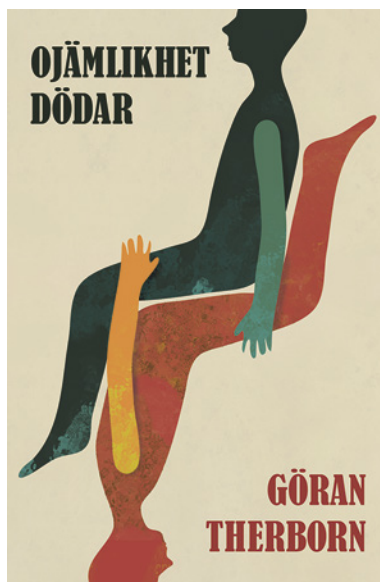
Ojämlighet dödar

Ojämlighet handlar inte bara om tjockleken på våra plånböcker. Det är en sociokulturell ordning som, för de flesta av oss, inskränker våra möjligheter att fungera som mänskliga varelser, försvagar vår hälsa, minskar vår värdighet, vår självkänsla, liksom våra resurser för att agera och delta i världen.

Göran Therborn visar att ojämlikhet faktiskt dödar och att ojämlikhetens dödliga effekter inte bara verkar i fattiga samhällen utan också, och alltmer, i rika länder. Även bland dem som överlever ojämlikhetens dödsfallor hämmas miljontals människoliv av förödmjukelser och förnedring till följd av ojämlikhet förbunden med kön, etnicitet, hudfärg och klass.

Men den här boken handlar också om erfarenheter av utjämning. Om hoppande exempel på och processer av ökande jämlikhet i olika delar av världen. Utmaningarna är enorma, men den ödesdigra ojämlikheten kan upphävas och den här boken visar hur.

Ojämlighet dödar, av en av världens ledande samhällsvetare, är ett klagande och koncist verk, med en omfattande räckvidd och en solid empirisk grund, om ett ämne som påverkar oss alla.

Översättning: Henrik Gundenäs
212 sidor, aktuell upplaga 2016
Trådbundet danskt band
ISBN: 9789179242718

En stark bok. Med lätt hand ger den en kort men omfattande översikt över alla de viktigaste dimensionerna av ojämlikhet. Den är skriven med insikt, med ett engagemang för social rättvisa och med förmågan att urskilja vad som är viktigt, och blir till slut en bok om själva de sociala framstegens beskaffenhet.

– Richard Wilkinson,
University of Nottingham

Originallets titel:
The killing fields of inequality
ursprungligen utgiven 2013

